

ELS HUMORISTES CATALANS

expliquen als soldats de l'Exèrcit de la República l'acudit que els ha fet més gràcia - Respostes dels dibuixants Bon i Lluís Mallol

BON

Es un acudit força vell i, com sol passar en aquests casos, no recordo qui és el seu autor, però si el periòdic on sortí: el «Patufet».

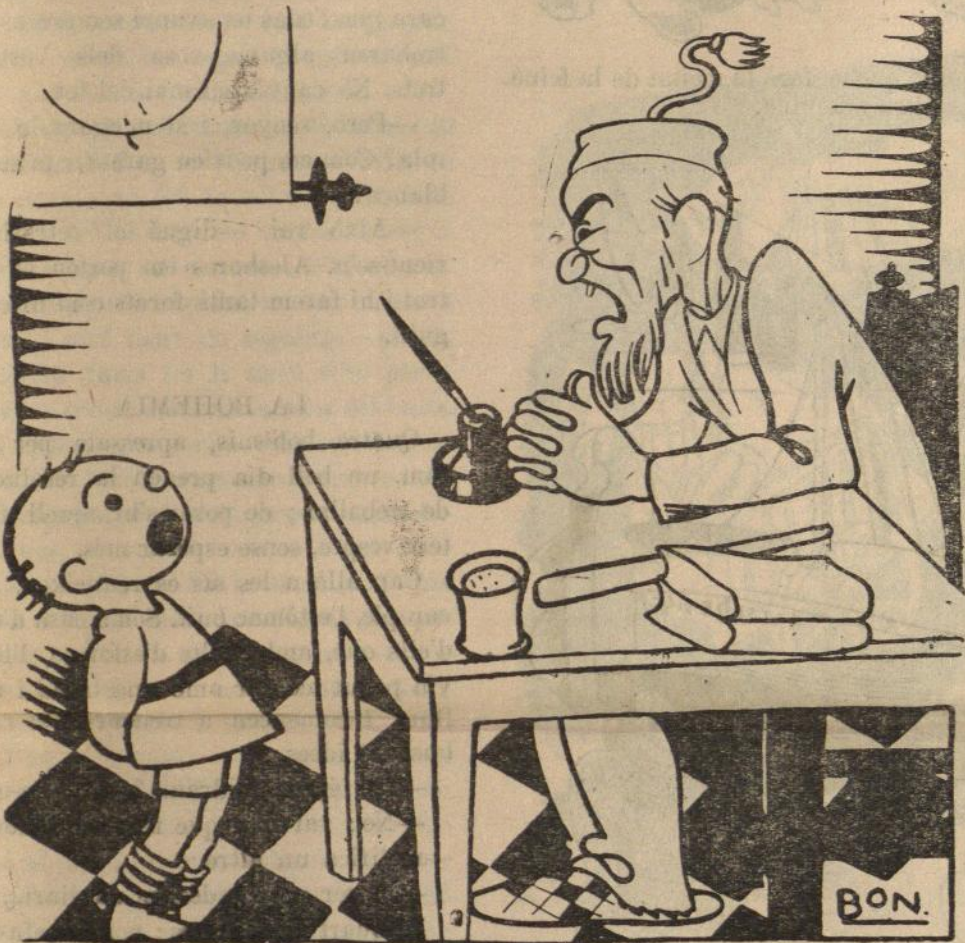
El que sí recordo perfectament és la gràcia immensa que féu als meus nebots, assidus lectors d'aquesta publicació.

Ara, els meus nebots son soldats de la República.

Quan ens veiem —ves si n'han passat d'anys i de coses!— gairebé es pot dir que la salutació nostra es aquest acudit que també sembla una mena de consigna entre nosaltres.

En il·lustrar-lo he procurat donar-li—dubtant de l'èxit—la gràcia que tenia l'original.

Heus-lo ací:

El mestre. — On es cria l'elefant?

El deixeble. — Al Parc.

El mestre. — I què menja?

El deixeble. — Llanguets.

LA CULTURA CATALANA

(Ve de la pàgina 2)

peratori trobem obres de Pous i Pagès, Puig i Ferrer, Adrià Gual, Apelles Mestres, etc. Entre els autors de més forta personalitat teatral que s'han revelat en aquests darrers anys cal esmentar, a més de Josep M. de Sagarra, que ha entusiasmat el públic amb la màgia del seu vers, Ramon Vinyes, Millàs Raurell, Carme Monturiol, Carles Soldevila i Xavier Benguerel.

6) *Conclusió.* — La literatura catalana, en tots els seus caires, i com exponent essencial de la cultura del país, passa per un període florent que les dificultats de la guerra que dura des del juliol del 1936 no ha assolit d'estroncar. Ho prova el fet, per molts conceptes eloqüent, que les convocatòries als premis literaris de la Generalitat posteriors als 19 de juliol han donat resultats excel·lents, puix que s'han premiat obres d'alta qualitat literària. I encara, per a la convocatòria del 1937, la Conselleria de Cultura ha pogut crear dos nous premis, un per al millor conte i un altre per al

millor article periodístic, que proven aquesta vitalitat. Per altra banda, els escriptors catalans s'han aplegat dins d'una Agrupació professional que vetlla per la dignitat de llur comesa, mentre la Generalitat, desitjosa d'articular les activitats específicament literàries del país ha creat una Institució de les Lletres Catalanes.

Malgrat que les dificultats del moment produïren un cert col·lapse en la producció, aquest col·lapse és a hores d'ara superat, i és molt possible que les circumstàncies tràgiques i angioses dels temps presents, tot enriquint l'experiència vital dels autors catalans de tota mena, els suscitaren una producció literària més de cara a les inquietuds i a les necessitats del poble. I això és dit especialment per als novel·listes i autors dramàtics, que són els qui més s'esforcen a interpre-

tar la vida real. Però aquest resultat no es fàcil que s'obtingui immediatament. Hom no veu el bosc quan hom està aixoplugat sota d'un arbre; cal trobar-se lluny per a veure'l. Així mateix, no és durant el trasbals de les guerres que acostumen a manifestar-se els seus fruits literaris; és cert que alguns d'ells, i segurament els més autèntics, poden produir-se simultàniament amb els fets que narren o il·lustren, però a vegades calen anys perquè brolli l'obra mestra que els reveli en tota llur claror veritable i que en doni tot el significat. Allò que és cert és que tota lluita col·lectiva crea un esperit nou amb noves modalitats culturals i modifica el gust i la sensibilitat literaris. La cultura catalana no defugirà certament aquesta llei, que per altra banda, només li podrà ésser beneficiosa.

LLUIS MALLOL

No és un acudit el que us contaré, sinó una anècdota. Es clar que explicada perdrà molta de la seva gràcia, però com que fet i fet jo no he rigut mai tant de gust com aquell dia, em crec fins a cert punt obligat a contar això i no una altra cosa.

Fou en un establiment del carrer de la Boqueria. A l'aparador d'aquesta botiga fa alguns anys que s'hi exhibia un home anunci d'aquells que en llurs moviments imiten un ninot mogut per ressorts mecànics; amb un bastonet anava assenyalant camises, corbates, pijames i cartellets amb indicacions de les qualitats i preus. Amb l'expressió de la cara ponderava la bonesa i la baratura dels articles.

De feia una estona, l'home obria més un ull que l'altre i feia unes ganyotes que es comprenia que eren fora de programa, com si alguna cosa el molestés. L'expectació del públic creixia pensant en què pararia allò que sobradament s'endevinava que no era pas la feina encomanada. De sobte, l'home es desprèn de la rigidesa que exigia l'ofici, s'asseu, i amb un marcat gest de tragèdia, comença a fregar-se rabiosament un ull...

I un «botones» que estava allà badant com tants altres, segurament fanàtic del compliment del deure, va creure que aquell gest era imperdonable en

un home que tenia una tan rígida missió a complir, i exclamà tot empipat:

—Ondia, quina barra!

Imagineu-vos les rialles. Al cap d'un quart jo encara anava rient pel carrer.

MES QUE VERDUN

(Ve de la primera pàgina)

de comunicació precàries i difícils, ponts destruïts per l'aviació estrangera i tornats a refer febrosament. Sense empal·lidir amb la comparança, la glòria de Verdun pot afirmar-se que és superada encara per la resistència dels soldats de la República en terres de l'Ebre.

Va ésser amb motiu de la batalla de Verdun que un poeta català va escriure el «No passaran», versos inflamats d'exaltació heroica, en els quals traspuja, enmig de l'angoixa del moment, l'anunci de la victòria. Igualment avui els nostres soldats afirmen a l'Ebre amb la fermesa de la seva decisió que «no passaran». I aquesta batalla que militarment ha canviat el curs de la guerra, representa per tots els que hi lluiten i per tot l'Exèrcit de la República una gesta històrica, densa de contingut i de valors humans, exemplar en virtuts de sacrifici, inigualable de coratge i d'heroisme.

AMIC

PUBLICACIÓ QUINZENAL - SERVEIS DE CULTURA AL FRONT

Avinguda del 14 Abril, 411 - Telèfon 72006 - BARCELONA

Núms. 14 i 15 - Agost del 1938